

Torstai 30. huhtikuuta 2015

P8_TA(2015)0179

ISIS/Da'esh-järjestön harjoittama kulttuurikohteiden tuhoaminen**Euroopan parlamentin päätöslauselma 30. huhtikuuta 2015 ISIS/Da'esh-järjestön harjoittamasta kulttuurikohteiden tuhoamisesta (2015/2649(RSP))**

(2016/C 346/09)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon neuvostolle ja komissiolle esitetyt suullisesti vastattavat kysymykset ISIS/Da'esh-järjestön harjoittamasta kulttuurikohteiden tuhoamisesta (O-000031/2015 – B8-0115/2015 ja O-000032/2015 – B8-0116/2015),
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 167 artiklan, jonka mukaan "unioni pyrkii toiminnallaan rohkaisemaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä" etenkin, kun kyseessä on "Euroopan kannalta merkittävän kulttuuriperinnön säilyttäminen ja suojaaminen" ja "unioni ja jäsenvaltiot suosivat yhteistyötä kolmansien maiden sekä kulttuurin alalla toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa",
- ottaa huomioon kulttuuriesineiden viennistä 18. joulukuuta 2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 116/2009 ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon tietyistä Euroopan yhteisön ja Irakin talous- ja rahoitussuhteita koskevista erityisrajoituksista ja asetuksen (EY) N:o 1210/2003 kumoamisesta 7. heinäkuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2465/96 ⁽²⁾,
- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1332/2013 Syyrian tilanteen johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 36/2012 ⁽³⁾ muuttamisesta, joka on hyväksytty käyttäen pohjana neuvoston 13. joulukuuta 2013 antamaa päätöstä 2013/760/YUTP ⁽⁴⁾, jolla muutetaan päätöstä 2013/255/YUTP Syyrian vastaisista rajoittavista toimista, ja erityisesti sen 11 c artiklan, joka koskee Syyrian kulttuuriomaisuuden tuontia, vientiä ja siirtoa,
- ottaa huomioon 20. heinäkuuta 2001 päivätyn neuvoston yhteisen toiminnan 2001/555/YUTP Euroopan unionin satelliittikeskuksen perustamisesta ⁽⁵⁾ ja siihen neuvoston yhteisellä toiminnalla 2009/834/YUTP ⁽⁶⁾ tehdyt muutokset,
- ottaa huomioon lokakuussa 2012 annetun neuvoston päätöslauselman kulttuuriomaisuuden alalla toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten ja asiantuntijoiden epävirallisen verkoston perustamisesta (EU CULTNET) (14232/2012),
- ottaa huomioon vuonna 1999 tehdyn toisen pöytäkirjan Haagin vuoden 1954 yleissopimukseen kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen sattuessa,
- ottaa huomioon 14. marraskuuta 1970 tehdyn Unescon yleissopimuksen kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi,
- ottaa huomioon 16. marraskuuta 1972 tehdyn Unescon yleissopimuksen maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta,
- ottaa huomioon 17. lokakuuta 2003 tehdyn Unescon yleissopimuksen aineettoman kulttuuriperinnön säilyttämisestä,

⁽¹⁾ EUVL L 39, 10.2.2009, s. 1.⁽²⁾ EUVL L 169, 8.7.2003, s. 6.⁽³⁾ EUVL L 335, 14.12.2013, s. 3.⁽⁴⁾ EUVL L 335, 14.12.2013, s. 50.⁽⁵⁾ EUVL L 200, 25.7.2001, s. 5.⁽⁶⁾ EUVL L 297, 13.11.2009, s. 18.

Torstai 30. huhtikuuta 2015

- ottaa huomioon 20. lokakuuta 2005 tehdyn Unescon yleissopimuksen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä,
 - ottaa huomioon vuonna 1995 tehdyn UNIDROIT'n yleissopimuksen varastetuista tai laittomasti maasta viedyistä kulttuuriesineistä,
 - ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston 12. helmikuuta 2015 antaman päätöslauselman 2199 Al-Qaidan terroritekojen kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle aiheuttamasta uhasta ⁽¹⁾,
 - ottaa huomioon monumenttien ja kohteiden suojelusta ja restauroinnista vuonna 1964 annetun Venetsian julistuksen, jossa vahvistetaan historiallisten rakennusten suojelua ja restaurointia säätelevä kansainvälinen kehys,
 - ottaa huomioon 17. heinäkuuta 1998 hyväksytyn Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan b alakohdan ix alakohdan, jossa todetaan sotarikokseksi ”tahallinen hyökkäys uskonnon harjoittamiseen, opetukseen, taiteiden tai tieteen harjoittamiseen tai hyväntekeväisyystarkoitukseen käytettäviä rakennuksia, historiallisia muistomerkkejä, sairaaloita ja sairaiden ja haavoittuneiden vastaanottoasemia vastaan, sillä edellytyksellä, että nämä eivät ole sotilaskohteita”,
 - ottaa huomioon EU:n vuosikertomuksesta ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa 2013 ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla 12. maaliskuuta 2015 antamansa päätöslauselman ⁽²⁾, jonka 211 kohdassa todetaan, että ”kulttuuri- ja taideperinnön tahallista tuhoamista, kuten tällä hetkellä tapahtuu Irakissa ja Syyriassa, olisi nostettava syytteet sotarikoksina ja rikoksina ihmisyyttä vastaan”,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston 6. helmikuuta 2015 antaman yhteisen tiedonannon (JOIN(2015) 0002) EU:n ja Syyriaan ja Irakiin soveltaman alueellisen strategian osatekijöistä sekä Da'eshin muodostamasta uhkasta, jossa komissio ja komission varapuheenjohtaja / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja toteavat kulttuuriperinnön tuhoamisen ja ryöstelyn vakavuuden käsiteltäessä Syyrian ja Irakin kriisejä sekä Da'eshin aiheuttaman uhkan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. toteaa, että erityisesti Da'esh-järjestöön (Irakin ja Syyrian islamilainen valtio, ISIS) yhteyksissä olevat ääriryhmät ovat viime aikoina tuhonneet tahallisesti lukuisia arkeologisia, uskonnollisia ja kulttuurikohteita Syyriassa ja Irakissa ja että Unescon pääsihteeri Irina Bokova on luonnehtinut näitä järjestelmällisiä hyökkäyksiä kulttuuriperintöä vastaan ”kulttuuriseksi puhdistukseksi”;
- B. toteaa, että Unescon mukaan ilmaisulla ”kulttuurinen puhdistus” tarkoitetaan tahallista strategiaa, jolla pyritään tuhoamaan kulttuurista moninaisuutta ottamalla tarkoituksellisesti kohteiksi henkilöitä näiden kulttuurisen, etnisen tai uskonnollisen taustan perusteella ja hyökkäämällä tarkoituksellisesti näiden hartaudenharjoituspaikkoja, muistomerkkejä ja oppimispaikkoja vastaan; toteaa, että kulttuurisen puhdistuksen strategia, jota parhaillaan toteutetaan Irakissa ja Syyriassa, ilmenee kulttuuriperintöä vastaan tehtyinä hyökkäyksinä, jotka on kohdistettu sekä monumenttien ja rakennusten kaltaisia fyysisiä, konkreettisia ja rakennettuja kulttuurin ilmentymiä vastaan että vähemmistöjä ja tapojen, perinteiden ja uskomusten kaltaisia aineettomia kulttuurin ilmentymiä vastaan ⁽³⁾;
- C. toteaa, että joitakin kulttuuriperinnön tuhoamista koskevia tekoja on pidetty tietyissä olosuhteissa rikoksina ihmisyyttä vastaan ⁽⁴⁾; toteaa, että kun nämä teot kohdistuvat erityisesti uskonnollisen tai etnisen ryhmän jäseniin, ne voidaan rinnastaa vainoksi, kuten Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussäännön 7 artiklan 1 kohdan h alakohdassa säädetään;

⁽¹⁾ <http://www.refworld.org/docid/54ef1f704.html>

⁽²⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0076.

⁽³⁾ http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/conference_report_heritage_and_cultural_diversity_at_risk_in_iraq_and_syria/

⁽⁴⁾ Entisen Jugoslavian alueen kansainvälinen rikostuomioistuin, Kordić & Čerkez, 26. helmikuuta 2001, IT-95-14/2; 207–208 kohta.

Torstai 30. huhtikuuta 2015

- D. korostaa, että tällainen kulttuuristen ja historiallisten kohteiden ja esineiden tuhoaminen ei ole uusi ilmiö eikä rajoitu pelkästään Irakiin ja Syyriaan; ottaa huomioon, että Unescon mukaan kulttuuriperintö on tärkeä osa yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden kulttuuri-identiteettiä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja että kulttuuriperinnön tahallinen tuhoaminen saattaa vaikuttaa kielteisesti ihmisarvoon ja ihmisoikeuksiin⁽¹⁾; toteaa, että Unescon ja muiden tahojen mukaan Da'esh-järjestön Irakissa ja Syyriassa harjoittamaa kulttuuristen ja uskonnollisten kohteiden ja esineiden ryöstelyä ja salakuljetusta hyödynnetään järjestön terroritoiminnan rahoittamiseen sillä seurauksella, että taide- ja kulttuuriesineet muutetaan "sota-aseiksi";
- E. ottaa huomioon, että Unesco käynnisti muiden strategisten kumppaneiden kanssa Euroopan unionilta saadun rahoituksen ansiosta 1. maaliskuuta 2014 kolmivuotisen hankkeen nimeltä "Emergency Safeguarding of the Syrian Heritage", jolla pyritään erityisesti varmistamaan Syyrian kulttuuriperinnön kiireellinen suojelu;
- F. ottaa huomioon, että Euroopan unioni on ratifioinut 20. lokakuuta 2005 hyväksytyn Unescon yleissopimuksen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä, joka on ensimmäinen kansainvälinen väline, jossa tunnustetaan kulttuurihyödykkeiden sekä taloudellinen että kulttuurinen arvo, "eikä niitä siten voi kohdella pelkästään kaupallista merkitystä omaavina";
- G. ottaa huomioon, että kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi 17. marraskuuta 1970 hyväksytty Unescon yleissopimus sekä varastetuista tai laittomasti maasta vietyistä kulttuuriesineistä 24. kesäkuuta 1995 hyväksytty yksityisoikeuden yhdenmukaistamiseksi toimivan kansainvälisen instituutin (UNIDROIT) yleissopimus ovat oleellisen tärkeitä välineitä kulttuuriperinnön suojelun tehostamiseksi maailmanlaajuisesti;
- H. toteaa, että kulttuuriesineiden laitton kauppa on tällä hetkellä kolmanneksi merkittävin laittoman kaupan muoto huume- ja asekaupan jälkeen, että sitä hallitsevat järjestäytyneet rikollisverkostot ja että nykyisillä kansallisilla ja kansainvälisillä mekanismeilla ei ole joko asianmukaisia välineitä tai ne eivät saa riittävästi tukea asiaan puuttumiseksi⁽²⁾;
- I. kiinnittää huomiota siihen, että kulttuuriomaisuuden laittoman kaupan torjuminen ei kuulu Euroopan unionin erityiseen toimivaltaan, sillä siitä ei ole sinänsä määrätty perussopimuksissa, mutta siitä huolimatta tämä laittoman kaupan torjunta kuuluu EU:n useiden toimivaltuuksien piiriin, joita ovat sisämarkkinat, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue, kulttuuri ja yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP);
- J. toteaa, että on nopeasti parannettava kulttuuriesineiden laittoman kaupan torjunnan koordinoitua ja tehtävä tiivistä yhteistyötä, jotta voidaan edistää tietoisuuden lisäämistä ja tiedon jakamista ja vahvistaa oikeudellista kehystä; muistuttaa tässä yhteydessä, että kulttuuriesineisiin kohdistuvien rikosten ehkäisemisestä ja torjumisesta joulukuussa 2011 annetuissa neuvoston päätelmissä suositeltiin muun muassa, että jäsenvaltiot lujittavat lainvalvontaviranomaisten, kulttuuriviranomaisten ja yksityisten organisaatioiden välistä yhteistyötä;
- K. ottaa huomioon, että lokakuussa 2012 neuvoston päätöslauselmalla perustettiin kulttuuriomaisuuden alalla toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten ja asiantuntijoiden epävirallinen verkosto (EU CULTNET), jonka tärkeimpiä tavoitteita ovat kulttuuriesineiden laittoman kaupan ehkäisemistä koskevan tiedonvaihdon parantaminen ja sellaisten rikollisverkostojen tunnistaminen, joiden epäillään osallistuvan laittomaan kauppaan, ja tiedon vaihtaminen näistä verkostoista;
- L. ottaa huomioon, että Unescon pääsihteeri Irina Bokova käynnisti 28. maaliskuuta 2015 Bagdadissa #Unite4Heritage-kampanjan, jolla pyritään mobilisoimaan maailmanlaajuisia tukia kulttuuriperinnön suojelemiseksi sosiaalisten verkostojen voimin;
1. tuomitsee jyrkästi kulttuuristen, arkeologisten ja uskonnollisten kohteiden tarkoituksellisen tuhoamisen, joihin ISIS on syylistynyt Syyriassa ja Irakissa;

⁽¹⁾ Unescon vuonna 2003 antama julistus kulttuuriperinnön tahallisesta tuhoamisesta.

⁽²⁾ <http://www.africa-eu-partnership.org/newsroom/all-news/morocco-africa-eu-workshop-fight-against-illegal-trafficking-cultural-goods>

Torstai 30. huhtikuuta 2015

2. kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa toteuttamaan asianmukaisia poliittisen tason toimia YK:n turvallisuusneuvoston 12. helmikuuta 2015 antaman päätöslauselman 2199 mukaisesti, jotta kulttuuriomaisuuden laitton kauppa Syyrian ja Irakin alueilta niissä vallitsevien konfliktien aikana saadaan loppumaan ja estetään siten kulttuuriesineiden käyttö rahoituksen lähteenä;
3. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa käyttämään kulttuuridiplomatian ja kulttuurien välisen vuoropuhelun keinoja eri yhteisöjen väliseen sovintoon ja tuhoutujen kohteiden jälleenrakentamisessa;
4. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa, EU:ta ja jäsenvaltioita toteuttamaan turvallisuustoimenpiteitä EU:n ulkorajoilla, jotta estetään kulttuuriomaisuuden salakuljetus Syyriasta ja Irakista unionin alueelle, ja toimimaan tehokkaassa yhteistyössä yhteisissä toiminna Syyriasta ja Irakista Eurooppaan tulevien taide-esineiden kaupan estämiseksi, sillä erittäin suuri osa Lähi-idän taiteen kaupasta suuntautuu Euroopan markkinoille sekä Yhdysvaltoihin ja Persianlahden alueelle;
5. ehdottaa tässä yhteydessä, että komissio keskittyy YK:n turvallisuusneuvoston 12. helmikuuta 2015 antaman päätöslauselman 2199 17 kohdan mukaisesti kulttuuriomaisuuden laittoman kaupan torjuntaan, erityisesti sellaisten kulttuuriperintöesineiden, jotka siirrettiin Irakista laittomasti 6. elokuuta 1990 jälkeen ja Syyriasta 15. maaliskuuta 2011 jälkeen; kehottaa komissiota laatimaan laitonta kauppaa koskevan koordinoitun lähestymistavan yhdessä niiden kanssa, jotka kansallisella tasolla vastaavat tutkintapalveluista, ja tiiviissä yhteistyössä Unescon ja muiden kansainvälisen järjestöjen, kuten Kansainvälisen museoneuvoston (ICOM), ICOMin kansainvälisen Sininen kilpi -komitean (ICBS), Europolin, Interpolin, UNIDROIT'n (yksityisoikeuden yhdenmukaistamiseksi toimiva kansainvälinen instituutti), Maailman tullijärjestön (WCO), Rakennusmuistomerkkien ja historiallisten alueiden kansainvälisen neuvoston (ICOMOS) ja Kulttuuriomaisuuden säilyttämisen ja entistämisen kansainvälisen tutkimuskeskuksen (ICCROM) kanssa;
6. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa käyttämään Torrejónissa sijaitsevaa Euroopan unionin satelliittikeskusta, joka tukee unionin päätöksentekoa YUTP:n yhteydessä tarjoamalla satelliittikuva-analyyseista saatuja tietoja, valvomaan Syyriassa ja Irakissa sijaitsevia arkeologisia ja kulttuurisia kohteita ja tekemään niistä luetteloita sekä tukemaan Syyrian arkeologien toimia ryöstelyn jatkumisen ehkäisemiseksi ja siviilien hengen suojelemiseksi;
7. kehottaa komissiota perustamaan nopean ja turvallisen tiedonvaihdon ja parhaiden käytäntöjen vaihtamista koskevan järjestelmän jäsenvaltioiden välille, jotta voidaan tehokkaasti torjua Irakista ja Syyriasta siirretyn kulttuuriomaisuuden laitonta kauppaa, ja kehottaa jäsenvaltioita käyttämään poliisin ja tulliviranomaisten kansainvälisiä välineitä kulttuuriomaisuuden salakuljetuksen torjumiseksi, kuten varastettuja taideteoksia koskevaa Interpolin I-24/7-tietokantaa ja Maailman tullijärjestön Archeo-ohjelman viestintävälinettä verkossa;
8. kehottaa harkitsemaan eurooppalaisten koulutusohjelmien käynnistämistä tuomareita, poliisia ja tullivirkailijoita, hallintovirastoja ja yleensä markkinatoimijoita varten, jotta kulttuuriomaisuuden laittoman kaupan kanssa tekemisissä olevat voivat kehittää ja parantaa asiantuntemustaan ja jotta voidaan tukea sellaisia aloitteita kuin ICOMOSin tammikuussa 2013 verkossa järjestämä kurssi Syyrian kulttuuriperintöammattilaisille, katastrofiriskin hallintaa koskeva opetusmateriaali, kulttuurikokoelmien ensiaputoimet ja dokumentointitekniiikka;
9. kehottaa komissiota luomaan yhteyksiä kansalaisyhteiskunnan kansainvälisiin hankkeisiin, kuten AAAS-geospaatialitekniiikkahankkeeseen, joilla suojellaan vaarassa olevaa kulttuuriomaisuutta ja raportoidaan siitä, ja jatkamaan tutkimusyhteisön toiminnan tukemista esimerkiksi Project Mosulissa, jonka on kehittänyt Initial Training Network for Digital Cultural Heritage ja jota rahoitetaan Marie Skłodowska-Curien toiminta-avustuksella;
10. kehottaa komissiota tarjoamaan enemmän tukea ICOMin kulttuuriomaisuuden laittoman kaupan seurantaelimelle, joka on tuottanut hätälistan vaarassa olevista Syyrian ja Irakin antiikkikohteista, joka on suunniteltu työkaluksi museoille, tulliviranomaisille, poliisille, taidekauppiaille ja keräilijöille ja jossa yhteistyössä UNITARin kanssa suunnitellaan satelliittikuvien käyttämistä tilanteen seuraamiseen kentällä;

Torstai 30. huhtikuuta 2015

11. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita kehittämään tiedotuskampanjoita, jotta voidaan hillitä sotaa käyville alueilta tulevasta laittomasta kaupasta peräisin olevan kulttuuriomaisuuden ostamista ja myymistä;
 12. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavia toimenpiteitä yliopistojen sekä tutkimus- ja kulttuurilaitosten ottamiseksi mukaan sotaa käyville alueilta tulevan kulttuuriomaisuuden laittoman kaupan torjumiseksi muun muassa eettisten sääntöjen avulla;
 13. kehottaa komissiota tukemaan Unescon #Unite4Heritage-kampanjaa käynnistämällä Irakiin ja Syyriaan keskittyvän tiedotuskampanjan, jolla pyritään lisäämään tietoisuutta kulttuuriperinnön tärkeydestä, tavasta, jolla ryöstelyä käytetään terroritoiminnan rahoittamiseen, ja mahdollisista rangaistuksista, jotka liittyvät kyseisistä maista tai muista kolmansista maista tulevien kulttuuriesineiden laittomaan kauppaan;
 14. kehottaa komissiota lujittamaan ja parantamaan lokakuussa 2012 neuvoston päätöslauselmalla perustetun kulttuuriomaisuuden alalla toimivaltaisten lainvalvontaviranomaisten ja asiantuntijoiden epävirallisen verkoston (EU CULTNET) toimintaa, jonka tavoitteena on parantaa kulttuuriomaisuuden laittoman kaupan ehkäisemistä koskevan tiedon vaihtoa, ja suunnittelemaan lisävälineen luomista valvomaan Syyriasta ja Irakista laittomasti EU:n alueelle siirretyn kulttuuriomaisuuden tuontia;
 15. kehottaa neuvostoa vahvistamaan Eurojustin ja Europolin yksiköjä, jotka aktiivisesti tukevat meneillään olevia tutkimuksia, ennaltaehkäisevät kulttuuriomaisuuden laitonta kauppaa ja jakavat sitä koskevaa tiedustelutietoa;
 16. kehottaa käynnistämään uudelleen ICOMin kansainvälisen Blue Shield -komitean toiminnan;
 17. kehottaa unionia toteuttamaan yhteistyössä Unescon ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa tarvittavat toimenpiteet, jotta kansainvälisessä oikeudessa käytettyyn ihmisyyttä vastaan tehtyjen rikosten luokkaan sisällytettäisiin teot, joilla pyritään tarkoituksellisesti vahingoittamaan ja tuhoamaan ihmiskunnan kulttuuriperintöä laajassa mittakaavassa;
 18. kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi vuonna 1970 allekirjoitettua Unescon yleissopimusta, vuoden 1995 UNIDROIT-yleissopimusta ja vuonna 1954 tehtyä Haagin yleissopimusta kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen yhteydessä sekä siihen vuonna 1999 liitettyä toista pöytäkirjaa, ratifioimaan ne;
 19. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Unescon pääsihteerille, ihmisoikeuksia käsittelevälle EU:n erityisedustajalle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.
-